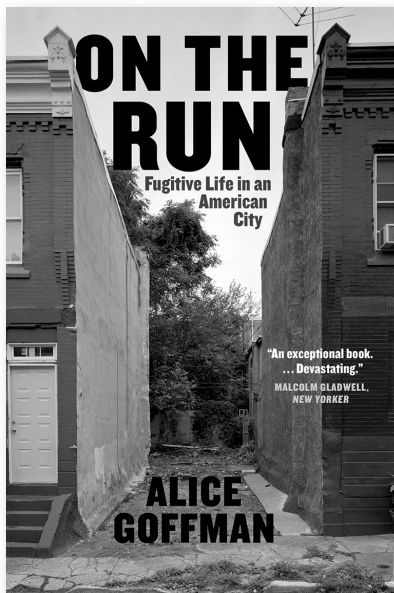

SOCIOLOGIEN SOM RÅT KØD

Seks år med *The 6th Street Boys* – den store sociolog Erving Goffmans datter overhaler faderen indenom med en radikal form for deltagerobservation blandt en gruppe unge kriminelle i en sort ghetto i Philadelphia.

Anmeldelse af Benny Lihme

Alice Goffman
ON THE RUN.
Fugitive Life in an American City.
 The University of Chicago Press.
 277 sider.

Den unge sociolog Alice Goffman begyndte allerede i studietiden et ambitiøst deltagerobservations arbejde blandt en mindre gruppe drenge, et "street gang", i en sort ghetto i Philadelphia. En ung, hvid kvinde, tilmed vegetar, blandt sorte gadekloge kriminelle lømler. Ikke på distancen men hele seks år midt i den gruppe, der i Goffmans bog betegnes som "6th Street" gang'et.

Vegetar forskeren har en lille lejlighed i det sorte kvarter, nogle af de ledende rødder, som udvikler sig til en slags forskningsassistenter for sociologen, overnatter jævnligt på hendes sofa, hun er chauffør for dem (på et tidspunkt stiger en af de unge ud af hendes bil for at blive skudt og dræbt i samme øjeblik af et medlem fra en rivaliserende bande rundt om hjørnet - hvem sagde borgerkrig?), hun udvikler sig til at være et vigtigt "go-between" mellem kærester og familier i ghettoen og de unge, når de konstant ryger i (ungdoms)fængsel osv.

Tæt på? Ja, og det er selvfølgelig også blevet diskuteret, om Alice Goffman har været for tæt på. Men på trods af en enkelt anholdelse sammen med hendes forskningsobjekter (...) er hun sluppet fra det dristige forehavende med den faglige ære i behold, og betegnes efter bogens publicering på det anerkendte University of Chicago Press som en "rising star" i amerikansk sociologi.

Det fremstår da også for læseren troværdigt, at Alice Goffman hverken har haft sex med eller taget stoffer sammen med de unge. Hun sidder bogstavelig talt midt i pot røgen med sin bærbare og tager notater - én af lederne kommer måske og læser med over skulderen, retter lidt, siger at det dér skal hun ikke tage med osv. Og er sig helt bevidst, at hun kun er der på nåde af de to ledere Mike og Chuck: "whether I got to stay or go was entirely up to them."

Mens New York Times og os andre ikke har kunnet lade være med at bemærke, at Alice Goffman er datter af én af USA's mest fremtrædende sociologer i nyere tid (faderen Erving døde da hun var ét år), har hun selv været meget underspillet, hvad dette bånd angår. En lille note er det blevet til i "On the Run",

hvor faderen citeres for at have sagt, at deltagersobservation er sociologens "willingness to be a horse's ass". Hun skriver også, at skyggen fra hendes berømte far (hans bog om et sindssygehospital "Asylum"/"Anstalt og menneske" er formodentlig én af de mest læste sociologiske bøger nogensinde) nok har drevet hende længere ud i feltarbejdets yderkroge end kodeks og personlig sikkerhed normalt foreskriver.

Virkeligheden kan byde sig til for sociologien, eller ligefrem mase sig på, som tilfældet har været det i USA med ghettoer for de underprivilegerede. Den sociologiske tradition for feltarbejde i gadekulturer blev etableret med William Whytes "Street Corner Society" fra 1943 i den italienske ghetto i Boston. Whyte levede fire år i dette italienske område af Nord Boston, og hans bog om "social relations of street gangs" opnåede klassiker status.

Som sociologisk felt er der altså ikke noget nyt under solen. Det nye er den særlige rå men også medfølelse form for metode, som Alice Goffman har benyttet, og som ikke kan siges at være gængs omend antropologen Philip Bourgois' liv blandt crack dealere i New Yorks East Harlem og Sudhir Venkatesh's venskab med en fremtrædende bandeleder i Chicago er andre eksempler på radikalt sociologisk feltarbejde. Venkatesh's bog "Gang Leader For A Day. A Rogue Sociologist Takes to the Streets" (2008) blev en bestseller. Meget tyder på, at "On the Run" vil gå samme vej som "Gang Leader For A Day".

Alice Goffman's feltarbejde er en fuldstændig neddykning i et sort ghettoområdes skyggeliv med mikrosociologiske detaljer og dramaturgisk situationelle opsætninger til en hel sæson af "The Wire" (knapt var "On the Run" ude i en hard cover version, før forlagernes kamp om paperback version og

diskussion om filmrettigheder begyndte).

Har sådan en omgang meget amerikansk rå sociologisk kød et budskab til Danmark? Desværre er svaret ja. Der er selvfølgelig forskelle mellem USA og Danmark, men hvad disse forskelle angår for ghettofattigdoms og gadebanders vedkommende, er forskellene de seneste 10-20 år blevet mindre. I en ny rapport om minoritetsdrenges gadeliv fra Statens Byggeforskningsinstitut, sociologen Haikan Kalkans "Gadeliv blandt unge mænd fra Nørrebro", skriver Kalkan, at gadelivet i USA via mediepræsentationer er mærkbart nærværende på Nørrebro. De interviewede unge fra gaderne på Nørrebro identificerer sig med figurer og ghettoliv fra USA (rapperen Tupac, film som "Blood in Blood Out" mm). Den gadekultur som de unge har formet på Nørrebro, er i det hele taget under stærk påvirkning fra USA.

Indrømmet, de mange saftige og vilde episoder som Alice Goffman opruller for læseren, gør det til en spændende og måske lidt eksotisk udflugt med lignelser om skønlitterær læsning. Derfor er hendes store kapitel 5 om de kriminaliserede unge mennesker så centralt. Konklusionen er her, at jo tidligere pædagoger og lærere erstattes med voksne fra (ungdoms)kriminalforsorgen (jvfr. det danske politiske højres forslag om sænket kriminel lavalder og en særlig ungdoms kriminalforsorg), jo mere fastholdes kriminaliteten som en del af ikke kun de unges men også familiens og ghettoens liv. Der er en god del kvindesociologi hos Goffman, da hun som tiden går bliver viklet mere og mere ind i mødres og kæresters håbløse situation som konsekvens af den politimæssige overvågning af sønnerne/kæresterne (kapitel 2 "When the Police Knock Your Door In").

Bogen er uden budskab som sådan, men klart står det, at så vidt muligt og i så lang tid som muligt bør det undgås, at retssystem og kriminalforsorg bliver den dominerende sociale verden for de unge, deres familie og nabolag.